

Nuo Redakcijos ir Administracijos.

Šiuomi pranešame savo skaitytojams ir bendradarbiams, jog nuo 1-mos Spalnio (October) šių metų, „Vienybės Lietuvninkų“ redakcija ir administracija persikelia į Brooklyną, N. Y. Todėl nuo tos dienos, meldžiame visą korespondenciją adresuoti šiaip:

J. J. PAUKŠTIS & CO.
120--124 Grand str.

Brooklyn, N. Y.
Šiaip jau spaudos, laivakorėjų agentūros, pinigų siuntimo ir t.t. reikalų, skyrius pasilieka po senuoju adresu.

PERŽVALGA.

— „Vilniaus Žiniuose“ yra sumanymas pavesti laikraščiuose raštų vertėjams tam tikrą skyrių, vadinamą „vertėjų krasta“. Ten vertėjai nuolatos informuoti visuomenę, kas yra jau iš svetimų kalbų išversta, verčiama ar sumanyta verst. — Tas būtų praktiška, nes žinant kas yra dirbama, nesijimtų kiti dirbt tą patį darbą.

— Kitas „V. Ž.-iose“ sumanymas — tai suorganizavimas keliančiosios artistų būrelio, kurs važinėtu po visą Lietuvą ir mėgintų visur statyti ant scenos lietuviškoje kalboje esančius dramatiškus veikalus. Tą dalyką sumano tulas J. Ambrozaitis. — Ar įvyks tas užmanymas, nežinia. Rodos, kodėl negalėtų Lietuvoje lietuviai to padaryt, jeigu jau mes čia Amerikoje turime savo keliančiąją... Mockaus „teatru“ kompaniją!

— Kaip pirmiaus buvo laikraščiuose pranešta, kad Lietuvoje pasirodė nauji eksproprijatoriai (—turtų atėmėjai) ir sakosi prigulį prie Lietuvių Valstiečių Sąjungos ir jos vardu atiminėja nuo gyventojų pinigus, tai minėta sąjunga viešai per laikraščius apskelbė, kad ji su anaisiais plėšikais

nieko bendro neturi. Tai yra paprasti, valdžios globėjami vagiliai.

— Vienas Lietuvos inteligentas, J. Šlapelis, apskelbia laikraščiuose, kad jis sutaisę „Svetimų ir nesuprantamų žodžių žodynėlį“, kuris jau esąs baigiamas spaudinti. Teip jau esąs pradėtas spaudinti, jopaties sutaisytas didelis, praktiškas „Lietuviškai-Rusiškas Žodynas“, turintis 30.000 suviršum žodžių.

— Žinomas lietuvis, pusėtinai visuomenės veikėjas ir publicistas, Juozapas Gerbačiauskis apskelbia permainingą savo literatišką vardą. Nuo šioliai, po straipsniais pasirašysias „Jaunutis-Vienuoelis“.

— „Liet. Kurjeras“ praneša iš Salantų, jog pribuvusi iš Kauno gubernijalinė komisija peržiūrėjo ant vietos bylą, kuriėjo tarpe 45-kių aplinkinių kaimų ir grapo Tyškaus, ir traukėsi čielas 40 metų. Pripažinta kaimieciams sugražint, užgrobto žemės 655 dešimtinės. — Mat kaip ponai žmones skriaudžia ir per tiek metų naudojasi žmonių žeme, o šie skursta, keliauja kitur.

— „Šviesos“ redaktorių, kunigą J. Ambraziejų, Vilniaus vyskupas Ropp žiauriai persekioja: pirmiaus įskundė popiežiui kunigo A. parašytąjį katekizmą, kuris nors pirmiau buvo Rymo užtvirtintas, paskiaus — per v. Roppo intrigėles — popiežius vėl iškeikė; dabar nabagą kun. A. tampo po kokius ten kunigų teismus. Vienok persekiojamam kunigui A. ikišioliai ytin klojasi: ir katekizmą žmonės perka, ir per teismus sveikas išeina, o dabar rašo „Šviesos“ 15-ame N., kad popiežius net apdovanojęs kunigą A. su „nepaprastai gausiais atlaisdais ir mylistomis“ už gerą prileidimą vaikų prie pirmosios komunijos...

— Paskutinėmis dienomis vėl pasirodo ženklai revoliucijinės agitacijos tarpe Lietuvo-

je stovinčių kareivių. Teip, Bieliškiuose (Gardino gub.) tapo sujimtas jaunas gimnazistas, Midleris, su pundu atsišaukimų, bedalinant kareiviams. Šie noriai atsišaukimus grobstė ir slėpė už drapanų. Atsišaukimai išleisti nuo „Lietuvių revoliucionierių kareivių organizacijos“ ir kviečia kareivius pakelti maištą prieš vyresnybę. Midlerį karo teismas pasmerkė 2-oms metams į kalėjimą. — Tarp kareivių revoliucijinė agitacija yra bene svarbiausiu revoliucijos judiniu. Bet ikišioliai, kaip Rusijoje, teip ir jos pakraščiuose mažai buvo darbuotasi. Reikia butinai suartint kareivius su žmonėmis, tada revoliucija išluos daug geresnius vaisius.

— „Kovos“ 37-ame N. apskelbta yra visuotinas referendumas, ar perkelti „Kovą“ iš Philadelphijos, ar ne. Tuometarpu jau nėra skiriamos vietos — pavesta, matomai, pačių L.S.S. sąnarių nuomonei.

— „Darb. Viltis“ iš kur sužvejojo žinutę, buk Pittsburgo „Spindulys“ jau nebeišėjęs — 20-tas to laikraščio numeris bus jau paskutinis. — Jeigu tas bus tiesa, tai dar vėla aiškus davadas, kad šiandien pas mus ne tiek svarbus klausimas laikraščius dauginti, bet kaip jau einančius gerai išlaikyti. Mūsų laikraščiai ir senieji ne kaip gyvi, o jau naujai gemantiems tiesiog reikia badamirauti. Ir tai tas ne dėl stokos pinigų, bet dėl nebuvi mo inteligentiškų pajiegy.

Iš Lietuvos.

Vilnius. Kadangi Rusijoje nuolat plačiau ir plačiau siausti cholera, tai ir Vilniaus miestas pradeda ruoštis kovon su baisiu svečiu. Vilniaus policmeisteris paliepė daboti tuos žmones, kurie atvažiuoja iš tų vietų, kur cholera serga.

Miesto valdyba išlipino mieste atsišaukimus, rašytus rusiškai, lenkiškai, lietuviškai ir žydiškai, kuriuose yra sakoma, kaip nuo choleros apsisergėti. Beto valdyba dažnai daro posėdžius, kuriuose tariaisi, kaip apsergėti nuo choleros miestą, jeigu ši liga kur mūsų krašte pasirodytų.

— Šiomis dienomis Vilniaus karo kalėjime tapo rasta iškastas po žemėmis griovis, kuriuo kaliniai matomai norėjo pabėgti. Kaliniai, sužinoję, kad griovį valdžia rado, pagarsino badą, kurį visgi neilgai tęsė. Iškastą žemę kaliniai slėpė lovose.

— Vilniuje susitvėrė naujas rusų rinkimo komitetas, kuris pasivadino „pirmievių“ komitetu. Komitetas susideda iš 26 ypatų. Greitu laiku tas komitetas žada išleisti penkis tukstančius atsišaukimų.

— Rugpiučio 14 d. Vilniaus karo teismas nagrinėjo J. Žmuidziko bylą, kaltinamojo už tai, buk Žmuidzikas, norėdamas pabėgti, vagone užmušė lydintįjį feldfebelį ir sužeidė kareivį. Kovos mėn. buk užmušęs Minske policistą ir kitą sužeidęs. Beto dar daugelį kitų nusidėjimų padaręs. Teismas nuteisė jį pakarti.

— Šiomis dienomis cenzura padavė teisman „Lietuvos Ukininką“ už straipsnį Ne. 24 „Dumos nebėra“, vieną dienraštį rusų kalboje (Siev. Zap. Slovo), vieną lenkų kalboje („Topór“, Kirvis) ir tris žydų kalboje.

— Vilniaus kalėjimuose jau nebetenka kaliniams vietos, todėl žadama statyti naujas kalėjimas.

Vidzeniškiai (Vilniaus p.). Užmušti valstiečiai. Rugpiučio 13 d. upėdninkas su stražninkais rado slaptą degtinės pardavinėjimą. Tuomet norėjo tą degtinę paimti (konfiskuoti), bet susirinkusieji val-

stiečiai tam pasipriešino ir pradėjo į policiją akmenimis mėtyti. Srazninkai į žmones šovė ir tris užmušė.

Rozalinas (Panev. pav.) *Lietuvių vakaras ir „šaltiniečiai“*. Liepos 29 d. čia buvo „Lietuvių vakaras“, surenkta Panevėžio „Aido“ draugijos. Buvo lošiamos trys komedijos: Smalsčio „Nutruko“ Žemaitės „Valčiaus sudas“ ir „Vienas iš mūsų turi apsivesti“. Pagalios buvo dainos. Lošimas nusisekė gerai. Žmonių, ypačingai sodiečių prisirinko apšėiai.

Kun. Grinkevičius, patyręs iš kokio tai „slapto šaltinio“, kad pienas nuo minėtojo vakaro eisias ant „bombų išdirbimo“, „sušelpimo kovotojų už laisvę“ ir „įrengimo Rozaline revolucijos“ (ir jis mat dreba už savo „sostą!“). Tuojaus tą žinią praplatino miestelėnų tarpe, o šie, žinoma, po visą apylenkę... Kad nebutų vi suomeni abėjojime link „šaltiniečių“ darbavimosi „tėvynės labui“, aš čia paduodu du faktus: vargonininkas pranešė urėdninkui šias „slaptas žinias“ apie vakaro įrengtojus ir meldė jo ką nors padaryti, kad vakaras neįvyktų, o kun. G. lošdamas kortomis pas valdžios gydytojų pasakė pristovui, jog pelnas nuo vakaro skiriamas esąs uždraustos literatūros leidimui.

Po vakarui nuo daugelio žmonių galima girdėti pasigailėjimą, kad į vakarą neatvyko, tik ačiu klebono gązdinimui... o dabar, girdi, visai ir nebuvo to, ką mums tėvelis sakęs”.

Apie Dumą jokių žinių negalima gauti. Žmonės apie ją visai negalvoja -- jiems politika nusibodo. Dvarininkai mano tartis per rinkimus būtina su valstiečiais ir žydo nepraleisti.

Mosėdis (Telšių pavieta). „Saulės“ draugija. Mosėdžio klebonas Venckavičius su ka-

mendoriumi Vaitiekunu įkurė Mosėdyje Kauno „Saulės“ draugijos skyrių, prie kurio iki šiam laikui prisidėjo jau apie 40 narių. Draugijos pirmininku tapo išrinktas klebonas, jo pagalbininku kamedorius, o kasieriumi, knygmininku ir sekretoriumi svietiški žmonės. Įstojant į draugiją reikia mokėti po 50 kap. Iš prisirašiusiųjų iki šiam laikui visi žmonės tamsūs. Liepos 8 d. buvo draugijos susirinkimas, kuriame nutarta įkurti viešą draugijos knygyną. Kuo met kilo klausimas apie laikraščių parsisiuntimą, tai klebonas rusčiai pasakė, kad prie draugijos knygyno gali būti duodami pasiskaityt tik „Šaltinis“ ir „Nedėdienio Skaitymas“. Kitų gi laikraščių nutarta nė vieno nelaikyti.

Šatės (Telšių pav.). Šiomis dienomis tapo paliuosuotas iš kalėjimo ant parankos Maskvos universiteto studentas Gediminas, kaltinamas už agitaciją per antrosios Dumos rinkimus.

Linkava (Panevėžio pav.). Pas mus švietimu niekas nesirupina -- visi sau saldžiai miega. Laikraščių pareina tik keli numeriai „Šaltinio“ ir „Ned. skait.“, bet ir tų mažai kas teskaito. Užtai aludėse nuolat užia, tartum avilyj. Perretais metais sudegė mūsų mokykla, bet valstiečiai jos tik tiek gailisi, kad naują statant reikės duoti medegą ir darbininkus.

„Liet. Ukininkas“.

Vilnius. Visuotinas Lietuvių Mokslo Draugijos sąnarių susirinkimas. Antrą dieną Rugpiučio 19 d., prasidėjo 10 val. iš ryto. Dr. Jonas Basanavičius kalbėjo apie lietuvių kultūros senumą, akmenis ir žalvario perijodus. Dėl tų perijodų paaiškinimo buvo išskaidyti ant skuomės iš tų laikų rinkiniai: 1) kunigo Juozo

Žiogo iš Ragelių, Ezerėnų pavieta, 2) pono Šatino iš Vilniaus, 3) pono Žmuidzinavičiaus artisto ir kitų. Kunigo Žiogo buvo viena žalvario sagutė su parašu, atrasta Palangoje, prie kasimo pamatų dėl naujos bažnyčios. Akmenukai su paveikslais ir tt. Žinoma, kad buvo Palangoje senlietuviškoji Žinyčia deivės Praurimės. Gal tai nuo tų laikų. Po d-ro B. skaitymo 1½ val. po pietų visiėjo į valdišką muzėjų ir kitur. Suėjus vėl 4 val. kalbėjo Eduardas Volteris, Peterburgo universiteto profesorius, nurodydamas medegą dėl gyvenimo garsingo Lietuvos rašėjo kun. Mikalojaus Daukšos, gyvenusio XVI ir XVII šimt. Toji medega surasta Vil. Centraliniame Archive. Paskiaus kalbėjo p. A. Valdemaras iš Peterburgo apie Lietuvos istorijos uždavinį. Oponavo jam p. Jonas Ičas, Tomsko gimnazijos direktorius. Paskiaus kun. Žilinskas iš Amerikos kalbėjo apie lietuvių pavardes, oponavo jam p. Buga iš Petrapilės. Buvo skaitomos telegramos nuo pono Margalio iš Kaukazo ir kunigaikščio Aleksandro Koributo-Purieckio iš Panevėžio nuo vardo draugijos „Aido“ ir vietinių bajorų lietuvių, su linkėjimu, kad toji draugija pavirstų su laiku į Lietuvos Akademiją.

Pirmsėdis dr. Basanavičius perskaitė laišką nenurodant vardo vieno mokinto lenko litvonoliogo, kuris norėdamas į draugiją įstoti užklause: ar iš tų miltų bus duona? Vieni susirinkusiųjų supyko, kitį užblogą nepriėmė, prašydami nurodyti jam, kad jau yra duona iš tų miltų.

„Vilniaus Žinios“.

Lesnistva (Naumiesčio p. Suv. gub. Locna korespon.). Per paskutinę valsčiaus sueigą vaitas apskelbė augštesnės valdžios įsakymą: 1) kad būtų

visada nuo valčiaus prie kancelerijos arklys; 2) kad atsitikus kokiai nors betvarkei: kam nors prilipinus atsišaukimą, pradėjus kam nors daužyti monopolį, kanceleriją ar kitą kokią nors valdžios įstaigą, pirmutinis tai darant pamatęs duotų žinią šaltyšiui, o tas turi duoti žinią vaitui; esant toli kancelerijai, šaltyšius turi tiesą nuo katro nors ukininko imti arklį ir kuogreičiausiai joti pas vaitą apie tai praneštų. Matęs, o nepranešęs, arba ukininkas šaltyšiui arklio nedavęs -- turės mokėti baudos 3.000 rub., arba 3 mėnesius sėdėti belangėje. Tą apskelbus, vaitas pagal augštesnės valdžios paliepimą uždavė valsčiui tam tikslui paskirti arklį, arba sudėti 200 rubliu metams. Ukininkai tai išgirdę subruzdo, nes jiems naujos mokesčiai -- labai nemalonios ant savo jau ir taip apsunkinto sprando prijimti. Tuli ukininkai pasiulė savo arklį kasdien pristatyti ant „stoikos“; kadangi Lesnistvos valčių yra apie 700 ukininkų, tai prisieitų kiekvienam ukininkui tik į pusantrų metų vieną kartą pristatyti kancelerijon arklį. Bet galiaus delei to pakilus ukininkų tarpe dideliems ginčams -- visi ukininkai nutarė sudėti vaitui dėl užlaikymo arklio kas met po 200 rub.

Sankus ir taip mūsų ukininkų gyvenimas: didelės mokesčiai ir valdžiai priderystės, blogi orai šįmet neduoda nuo laukų javų suvalyti, disciplina nuo kunigų, skriaudos nuo plešikų, prisidengusių „cicilikų“ vardu ir dar kuone kasdien išrandami valdžios visoki nauji slėgimai ir pinigų lupimai vis kraujama ant sodiečių-ukininko kupros... Tik... ar kada ta sulinkus ukininko kuprelė neįlužs!?

Laurukas.

Lietuviai Odesoje. *)

Lietuvių Odesoje yra gana daug — apie 7.000, o gal ir daugiau. Kur tik eisi per miestą, visur užgirsi kalbančius lietuviškai. Pernai čia įsikūrė lietuvių draugija „Ruta“. „Ruta“ įsikūrė Kovos mėnesyje, bet neturėjo savo buto. Liepos 23 d. buvo pašventintas „Rutos“ butas, nuo to laiko „Ruta“ pradėjo veikti savam bute. Kiekvieną nedėdienį taisė vakarus; iškart vakarai prasidėdavo nuo deklamacijų, o baigdavosi šokiais; toliau buvo pataisyta scena, kurią įtaisė p. Vitkauskas, už ką „Ruta“ turi pasakyti jam širdingą ačiū.

Pirmą sykį buvo vaidinta „Nutruko“, lošimas galima sakyti, pasisekė gerai, paskui buvo rodyta gyvi paveikslai iš Gražynos, kuriuos sutaisė p. Vitkauskas; buvo dvi komedijos Ukrainų kalboje, paskui buvo lošta kom. „Andra Giedroje“, „Amerika Pirtyje“, „Nepadėjus nér ko kasti“, „Audra Giedroje“ buvo net dusyk lošta... Vasaros laike „Ruta“ sutaisė du kartu gegužinę už miesto. Dabar „Ruta“ persikėlė į naują butą, kuris yra daug puikesnis už senąjį. Dabar buvo lošta komedija „Vienas iš mūsų turi apsivesti“, kuri labai publikai patiko. Liepos 29 d. apvaikščiujome „Rutos“ metines sukaktuves; buvo paruošta kom. „Mūsų Bajorai“ ir labai gerai išėjo, paskui kvartetas padainavo tautišką himną „Lietuva, tėvyne mūsų“; publikai reikalaujant buvo atkartota antrąsyk, paskui padainavo „Kur bėga Šešupė“, ant galo buvo prakalba apie „Rutos“ gyvavimą praeitais metais ir apie tai, kaip nuo seniai gyvena lietuviai Odesoje ir kada jie pradėjo tautiškai susiprasti.
„Rutos“ sąnarys.

Vadovėlių Konkursas.

Rugpjūčio 7 d. Vadovėlių Konkurso Komiteto sąnariame susirinkus, Konkurso sumanytojui kun. J. Žilinskiui pirminkaujant, buvo nutarta:

Kadangi L. M. S. per savo paskutinį susivaziavimą Birželio m. š. m., kuris neįvyko, teisėjų neišrinko, kad pastumėti užtrukusį darbą — į teisėjus kviesti: p. J. Jablonskį, kun. J. Tumą, p. T. Žilinskį (amerikiečių atstovą) ir du mokytoju praktiku: p. J. Volkietaitį ir Grabauską (iš Seinų). Bet kadangi L.M.S. buvo pavestas teisėjų išrinkimas, išskyrus vieną p. T. Žilinskį, ir tos tiesos pasilieka dabar, paskirtas laikas ligi Sausio 1 d. 1908 m., jeigu ant čia išrinktų teisėjų netiktų, paskirti naujus kandidatus. Nesulaukus ligi minėto laiko kandidatų, išrinktieji teisėjai pildo pavestas jiems pareigas.

Kviečiami teip-pat visi autorai, kurie arba nesusėję prirengti veikalų lig paskirto laiko, arba jų neprisiuntė, — pristatyti konkursan įeinančius veikalus ligi Sausio 1 d. 1908 m.

Prisiūsti meldžiame ir atspaustus jau veikalus ant vardo p. T. Žilinskio, Kaunas, Mikalojaus prospektas No. 8.

KONKURSAN ĮEINA ŠIE
VADOVĖLIAI:

- I. Pirmųjų metų skaitymo knygelė.
- II. Antrųjų metų skaitymo knygelė.
- III. Aritmetikos ir skaitliavimo vadovėlis.
- IV. Pirmųjų metų geografijos vadovėlis.
- V. Lietuvos istorija ir
- VI. Trumpa lietuvių kalbos gramatika.

Konkurso Komitetas.

Artinasi Vinco Kudirkos
(Kapsio) jubilėjus.

(Atviras laiškas į visuomenę.)

Gruodžio 31 dieną 1908 m. sukaks 50 metų (1858—1908) nuo Vinco Kudirkos gimimo dienos.

Velionis padėjo tiek triuso, tiek darbo visuomenės labui, per tai, galima sakyti, be laiko ir mirti turėjo, jog toji visuomenė privalo jį atminti ir išreikšti velioniui atsakančią paguodą.

Nevienas, gal but, pasakys, jog šiandien, mete stropaus politiško darbo, ne laikas užsiimti kokiais ten jubilėjais. Neginu, svarbioj iš politiško atžvilgio valandoj mūsų gyvename ir daug turime dėti viektos valandos išnaudojimui; bet nemažiau privalome daryti ir mūsų kultūros tvėrimo dėlei. — o V. Kudirkos jubilėjau-apvaikščiujimą aš priskaitau prie pastarosios rūšies darbų. Štai dėl ko:

Geriausiu paminklu, kurį dėkinga visuomenė gali pastatyti velioniui, būtų išleidimas kruvoj visų jo raštų su plačia velionio biografija. Per tai būtų atliktas stambus kultūros darbas.

Kaip žinoma yra, kai-kurie stambesnieji velionio veikalai yra atspausinti „Tėvynės Myletojų“ draugystės, kiti smulkesniejie „Varpo“ ir „Ukininko“ redakcijos. Daugybė publicistikos straipsnių yra išbartyta „Varpe“ ir „Ukininke“. Nemaža dar ir rankraščių velionio yra, kurie dar niekur nebuvo garsinti. Taigi visą šitą reiktų surinkti ir kruvoje atspaudinti.

Reikia tikėtis, jog visuomenė nepasigailės paaukauti vieną kitą skatiką pastatymui V. Kudirkai tokio paminklo.

Laiko jau lieka nedaugiau, bet visgi galima būtų suspėti.

Tai-gi, tautiečiai, prie darbo! Tikiuosi, jog mano balsas nebus balsu šaukiančio tyre.

Juozas Gabrys.

„ŽIBURĖLIO“

apyskaita (14. I—5. VIII. 1907).

1907 m. sausio 14 d. įvyko pirmasis viešas visuotinas „Žiburėlio“ draugijos įsteigėjų susirinkimas. Tame susirinkime paaikšėjo, kad „Žiburėlis“ veikia Lietuvoje jau apie 20 metų, tik dėlei to, kad Lietuvos gyvenimas buvo sunkiai suvaržytas, negalėjo viešai garsintis. Iš „Žiburėlio“ istorijos, savo laiku smulkiau aprašytos laikraščiuose, yra paminėtina, kad „Žiburėlio“ pašalpa pasinaudojo iki šioliai 30 ypatų, kurioms suteikta pašalpos suviršum 8000 rub.

Pereitu mokslo pusmečiu draugijos narių buvo 45. Nuolatine draugijos stipendija naudojosi 5 ypatos, kurioms išduota 525 rub., tam kartui pašalpą gavo 2 ypati 41 r. 50 k.

Per pereitą pusmetį (14. I—5. VIII. 1907):

I. GAUTA.

1. Narių įnašų už 1906—1907 mokslo metus.....	92
2. Narių įnašų už 1906—1908 m.....	20
3. Narių kandidatų įnašų.....	50
4. Aukų „Žiburėlio“.....	295 05
5. „...talentams šelpti“.....	45 05
6. Išrinkta iš parduoto turto.....	85 52
7. „...iš lioterijos“.....	48 75
8. Skolininkų sugrąžinta.....	115
Iš viso.....	751 37

II. IŠLEITA.

A. Stipendijų nuolatinių duota:	
1) Petrapilio skulptoriui Z.....	45
2) Bern'o studentui Š.....	90
3) Dorpat'o studentui P.....	125
4) Kriokuvos dailininkui U.....	220
5) Artistui P.....	65
B. Laikinos pašalpos duota:	
1) Kriokuvos akadem. mokini. S.....	26 50
2) Literatui mokiniui J.....	15
C. Krasos išleidimai.....	7 83
D. Administracijos išleidimai.....	14 15
E. Pirktas turto už.....	28
Iš viso.....	616 48

Taigi gauta daugiau negu išleista 134 r. 89 k.

Apskaitomajam pusmečiui prasidedant draugija turėjo

*) „Vilniaus Žinios“ N. 119.

skolos 355 r. 43 k. Užstojan-
tiems mokslo metams (1907—
1908) lieka draugijos kasoje
deficitas 220 r. 56 k.

Užstojančiams mokslo me-
tams visuotino draugijos susi-
rinkimo, įvykusio rugp. 5 d.
1907 m., liko paskirtos stipen-
dijos 4 ypatoms, turėjusioms
ir pirma stipendiją. Be to
dailininkui U. paskirta lai-
kina pašalpa. Iš prašusių
draugijos pašalpos susirinki-
mas pripažino už būtina rei-
kalinga ir verta sulig draugi-
jos tikslo duoti pašalpą pen-
kioms ypatoms (mokiniam ir
studentams), bet dėl lėšų sto-
kos negalėjo jiems nieko pas-
skirti. Susirinkimas įgaliojo
valdybą pasirūpinti lėšų pa-
dauginimu, kad galima būtų
sušelpiti ir šitie mokslo jieš-
kantieji.

Todėl draugija kreipiasi į
visuomenę, kviezdama visus,
kam rūpi, kad Lietuva susi-
lauktų daugiau mokslu apsi-
švietusių tėvynės veikėjų, pa-
skubėti „Žiburėliui“ į pagelbą
dovanomis, aukomis, kas kuo
galėdamas.

Valdybos nariai:

*F. Bortkevičienė,
J. Višinskienė,
M. Putvinskaitė.*

Revizijos komisija:

*Vl. Putvinskis,
Dras P. Avizonis.*

Politiszkos žinios.

Rusija. Šią savaitę Petra-
pilės policija sujėmė seniai
jieškoma revoliucionierką, ži-
nomą po slapyvardžiu „Van-
da“. Ji buvo atvykusi Petra-
pilen štai su koku tikslu:
Pasisteliavusi aficeriaus dra-
panas, siulėse ir šniurkuose
pripylė parako. Visos drapa-
nos tapė paveistos į plyšt nū
bombą. Teip pasirėdžiusi, ji
manė įeit į vyriausį slapto
policijos biurą, ir susirinkus
didiesiems biurokratijos tu-
rams, uždegt savą. Plyšdamas

ji pati, butų išnešus į padan-
ges visą policijos lizdą. Naba-
gė, pakliuvo. Bet ir policijai
susukė galvą tokie gudrus re-
voliucionierių plianai: umai-
tą budinką visa gauja apleido
ir perkėlė savo biurą ant „Ak-
menų salos“, kur aplinkui tai-
so po žemėmis alektrinius si-
gnalus, kad niekas neprisika-
stų.

Iš Kokando kalėjimo pabė-
go keletas kalinių, tarpe ku-
rių valdžia pasigedo dviejų
politiškųjų: Nizovo, kurs iš
valdžios izdo išnešė 137.000
rub. ir vienas dar baises val-
džiai žmogus — pramintas
„Geležiniu“, priklausantis prie
socialrevoliucionierių kovo-
jančios partijos.

Moroka. Revoliucionie-
riai nebeišlaikė ilgiau prancu-
cų ir išpanų bombardavimo.
Arabai mato, kad sunku bus
tuom laiku atsispirti prieš vis
naujai pribūvančią iš Europos
kariumenę ir atvežamas armo-
tas. Todėl šią savaitę jie pra-
dėjo kalbinti apgulėjus prie
santaikos. Prancuzų generolas
Drude, matydamas esąs arabų
pergalėtoju, štai kokias pada-
vė santaikos išlygas: 1) arabai
privalo išduoti maistą kurstyto-
jus ir kaltininkus Kasablan-
kos skerdynių (mat ten buvo
keli europiečiai per arabus už-
mušti); 2) arabai turinti gin-
klus, neprivalo prie miesto
prisiartinti per 13-ką kilome-
trų tolumą; 3) arabai išmokės
Prancuzijai ir Ispanijai „nu-
malšymo“ lėšas; 4) arabų va-
dai atiduos sujimtuosius ka-
reivius ir daiktus. Pakol kas,
da santaika neįvyko, bet me-
nama, nors paviršium įvy-
ksianti. Vienok iš kitos, maro-
kiečiai nutilti nemislija; jie
pasidalino į burelius ir veda
partizanišką kovą net iš trijų
pusių — tarpu savęs, kiekvie-
na pusė nori pasodinti ant Ma-
rokos sosto savo karalių.

Tarpe Rusijos ir Anglijos
valdžių įvyko svarbus susitari-

mas, sulyg kurio Anglija duo-
da valią carui siaubti po Azi-
ją. Taigi Rusijos valdžia
pasiskubino atkreipti savo
akis į Persiją. Eina šarpūs
prisiruošimai užjinti Persijos
rubežius, pakol tenai dabar ei-
na visuotina iširutė tarpe per-
sų ir jų valdžios.

Atgaleiviški laikraščiai
džiaugiasi, kad ikišiolai car-
as nė ant nagos juodimo ne-
prastojęs savo autokratiško-
sios galybės. Rinkimai einą ne
ant naudos revoliucionierių,
taigi išveda iš to, kad trečio-
ji Duma busenti caro rankose
— laisvamaniai ir demokratai
busę išbaigti iš jos vaikt.
Kaslink socialistų, tai jie vėl
tapo nelegališkais, kaip ir
prieš trejus metus atgal. —
Ar laisvės priešų džiaugsmas
turi pamatą, sunku spręst. Bet
iš Dumos vargiai kas gero iš-
eis. Stolypinas yra pilnu dik-
tatorium, gavo 100 milijonų
rub. paskolos nuo Prancuzijos
kapitalistų, uždraudė darbi-
ninkų sąjungas ir visokias
priespaudas kala vieną po ki-
tos.

Petrapiilės „Slovo“ paduo-
da naujas revoliucijos aukų
apyskaitas. Iš viso krito 49.020
ypatų, iš kurių 19.144 užmu-
šta bekovojant. Teismai nužu-
dė 2.381. Kalėjimuose sujim-
tųjų patįs nusizudė 1.350. Su-
žeistų buvo 21.405. Daugiau-
sia nužudyta žmonių už pasi-
priešinimą kariumenei ir poli-
cijai, nes 12 953 ypatos. Žydu
pogromuose prazuvo 7.962 au-
kos; armenų skerdynėse 4.540.
Riaušėse krito 2.193. Maziau-
sia sodiečių sukilimuose, nes
tik 533. — Revoliucionieriai
užmušė 83 gubernatorius ir
generolus; 61 policmeisterį ir
8.079 mažesnius viršininkus.
— Europėjiškoje Rusijoje
krito 20.611; ant Kaukazo —
7.394; Finliandijoje ir Kurše
4 929; Lenkijoje ir Lietuvoj—
7.433; Siberijoje — 2.268. —
Tikrai kruvina statistika ir ji
neatmokėta nepaliks.

Rymas. Rugsėjo 20 die-
nų italai iškilmingai apvaikš-
čiojo popiežijos puolimo šven-
tės sukaktuves. Mat sukako 37
met. nuog užjėmimo Rymo per
Italijos pškariumenę. Tą dieną
pasibaigė ir popiežiaus svietiška
galybė. Tai buvo 1879 metuo-
se. Paskutiniiais metais Italijoje
atsinaujino vėlei bruzdėjimas
prieš popiežių. Todėl per šią
šventę valdžios nugastavo, kad
neiškiltų riaušies, ir buvo ap-
statę Vatikaną (popiežiaus
rumus) kariumene. Bet nteks
ant popiežiaus neužpuolė, pa-
sikakino Italijos liaudis dide-
lėmis demonstracijomis prieš
popiežių ir monarkiją.

Portugalija. Bruzdėji-
mai vėla atsinaujino. Žmonės
iš žemesnių luomų reikalauja
prašalinti ministerių pirminin-
ką Franco, kurs nors demo-
kratas ir laisvamany, bet pa-
virto į visos Portugalijos žiau-
rų diktatorių. Padėjimas kas
ykis eina aštryn.

Isz Amerikos.

I d e a l i š k a s ž m o g ž u-
d y s .

Stanfordo universitete, San
Franciske; — studentų susi-
rinkime vienas mokslinčius
apreiskė įdomias pažvalgas.
Anot jo, ant svieta labai per-
sidauginę žmonių. Ir delto ne-
beužtenką visiems gerovės, už-
tai gimstą įvairūs bruzdėjimai,
sumišimai ir revoliucijos. Tai-
gi, jo nuomonė (esanti tokia,
kad reikią du žmonijos trečda-
liai išzudyti; tuomet trečiąjai
daliai žmonių liksiąs laimingas
gyvenimas. — Tą kalbėjo ne
koks tamsuolis, bet universite-
to prezidentas, Davidas Starr
Jordan. Tas „mokslo“ vyras
užmiršta statistikos išrokavi-
mą, kad vieno Rockefellerio
milijonai galėtų išpenėti ir ap-
dengt visus Amerikos gyven-
tojus per penkias dešimtis me-
tų, o kur daugiau milijonierių,
kurių viename New Yorque

yra draugiau negu 2000? Jei-
gu jis apie tuos milijonus pri-
simintų, tai neužteigtų jam tokia
biauri mislis žudymo dviejų
trečdalių žmonijos.

K a r i u m e n ė m a ž i - n a s i .

Rytinių valstijų kariumenės
vadai reikalauja, kad būtų pa-
kelta kareiviams algos ir abel-
nai pagerinta jų sąlygos. Da-
bar kareivių padėjimas einas
vis menkyn ir menkyn, teip
kad labai daugelis kareivių
pabėga iš tarnystės, o naujai
įstojančių skaičius kas metą
mažinasi. Sulyg gyventojų
dauginimosi, vienos Rytinė-
se Valstijose esą reiktų da 100.
000 kareivių, pridėti prie da-
bartinės armijos, tai yra de-
šimtį naujų pulkų pastatyti.
O čia da ir senoji armija ma-
žinasi.

M ě s a v ě l b r a n g s t a i r d a r b r a n g s .

Chicagos mėsininkų trustas
dar pakėlė 1 centą ant mėsos
svaro. Pranešdamas pirkliams
trustas pasakė, kad šiuomi ne-
nusistebėtų, nes rudeniop dar
aukščiau mėsos kaina pakil-
sianti. — Akyva žinot, prie-
ko tas valgių branginimas pri-
ves.

V i e n a s k a i t l i n ė u ž m u š ė . 24

Netoli White River, Vt.,
rugsėjo 15 d., susidūrė du
traukiniai, kurių viename va-
žiavo dainuodai iš Kanados
pasivažinėtoja, jų traukinis
tapė išmuštas iš bėgių, su bai-
sum triukšmu išsidrabstė į abi
pusis pylimo ir sutriuškino 24
žmones negyvai, o 27 pavojin-
gai sužeidė. Nelaimė atsitiko
iš tos priežasties, kad telegra-
fistas, pranešdamas į kitą sto-
tį apie traukinių išėjimus, ap-
siriko vieną skaitlinę: vieton
30; parašė 34. — Baisi klaida.

R o c k e f e l l e r i o b u - d e l i s p r e z i d e n t u .

Sekantis visuotinas mūsų
demokratų susivaziavimas ke-

tina pastatytį Sąjūnytų Val-
stijų prezidento kandidatust iė-
sdarį Landis, tą patį, kurs už-
dėjo ant Rockefellerio ir jo
„Alyvinės Bendrovės“ 29 mi-
lijonus dolerių pabaudos.

I n d u s ū p o g r o m a s .

Bellinghame, Vašingtono
valstijoje, iškilo didelės darbi-
ninkų riaušies, kurios užsibai-
gė nemažu kraujo praliejimu.
Dalykas tame. Vietiniai kapi-
talistai pargabeno į savo pa-
brikus į 2000 indusų. Tie in-
dusai yra Anglijos pavaldini-
niai ir buvo savo valdžios ty-
č. a į Kanadą atgabenti, kad
numuštų baltiesiems darbi-
ninkams algas. Baltieji susi-
tarė indusus išmušt. Teip ir
padarė: rugsėjo 5 d. minėta-
me miestelyj baisiai sumušė ir
išvaikė į laukus 1100 indusų,
jų drapanas sudraskė, o daik-
tus sudegino. — Sako, kad
Anglija užsistosianti už savo
pavaldinius indusus. Bet kas
atlygis nuskriaustiesiems?
Matom, kaip valdžių politika
netikusi ir nedora. Jeigu An-
glija užjėmė Indiją ir melžia
ją, tai tegul tenai stato pabri-
kus ir duoda indusams darbą,
o ne gabena čionai piudyti su
baltaisiais.

(sz lietuviški dirva Amerikoje

Brooklyn, N. Y. 14 die-
nų š. mėn. turėjome įspudingą
vakarą! Pirmu kartu Ame-
rikos lietuviai išvydo ant lie-
tuviškos scenos operetę „Ka-
minakrėtis ir Malunininkas“,
muzika Miko Petrausko.

Pusėj po aštuonių; svetainė
„Liet. Taut. Nam“ buvo pil-
na publikos. Visi su didžiu
zingeidumu laukė — tikėjosi
ką tai nematyto pamatyti, ką
tai negirdėto išgirsti.

Suduzgė muzika, pakilo kor-
tina, prasidėjo lošimas. Pub-
lika nutilo ir visi paskendo
klausyme tos stebuklingos mu-
zikos, kuri pataikė pagauti
lietuvių dvasę ir nuvesti ją į

tolimosios tėvynės padangę,
kur panašūs balsai gaudžia...
Instrumentai viens po kitam
darydami figuracijas, atkarto-
jo motyvus, kurie lietuvių jau-
smams buvo suprantami, pa-
žįstami. Tuom laiku pasirodė
aktoriai, viens, kits, gerai at-
likdinėdami savo roles, kaip
tai: dainuodami, kalbėdami ir
užsilaikydami ant scenos, jau-
čiant save tuom, ką turėj per-
statyt. Dainavimas publikai
patiko, labiausia Pirkliams ir
Grato (pp. L. Ereminas ir S.
Eringis), kur basas su barito-
nu turi gana dailes ir komiškas
partijas ir Pranio su Teklyte
(p. J. Kidolius ir p. M. Radze-
vyčiūtė), kur apdainuodami
meilę, užbaigia savo partiją
canonu ir triukšminga galune.
Tos dvi poros buvo apdovano-
jamos gausingais plojimais
delnų ir iššaukiamos atkartoti
savo dainavimą. Tolesniai,
choras už scenos dainuoja dai-
nų, kurios įtalpa ir melodija
pilna idilijos. Tos dainos ga-
lunės aidas, nusitęsiantis tyliai,
rodos, nešasi per kalnus ir kal-
nelius, tolyn, atsiliepdams ne-
tolimojo miško viduryj, kur
aglės-siubuoanelės, lyg antras
choras, gaudžia dar nykstantį
aidą tos pačios dainos. Didį
įspudį tas darė ant publikos.
Ant trenksmo griuvančio bokš-
to, aktoriai vėl pasirodo ir lo-
šia (pagal įtalpą) tolesniai.
Paskui išėina ant scenos cho-
ras dainuojant „Žilvitis, žilvi-
tis...“ ir tt. Galop atsibuna
ant scenos tautiški šokiai:
„Duda“, „Suktinis“ ir „Klum-
piakojis“. Labiausia atsizymi
„Duda“, kurią šokant kartu ir
dainuojasi puikiai ant keturių
maišytų balsų sutaikyti skir-
tingi sakiniai. Meilų įspudį
darė bešokdamos keturios mer-
gaitės tautiškuose rubuose.
Pabaigus šokius kortina nusi-
leidžia. Po lošimui, publika
šaukdama „bravo“, iššaukė
autorių—kompozitorių pasiro-
dyti. Išėjus ant scenos p. Pe-
trauskui, publika su entuzijaa

mu sveikino, trenksmingai
plodama delnais, išreikšdama
savo užganėdinimą ir dėkavo-
dama už triusą, kurio nesigai-
lėjo bemokįdams kaip lošikus,
teip ir, chorą, parengiant tokį
vakarą. Po trumpai pauzai,
diriguojant pačiam kompozi-
toriui, choras padainavo tris
daines a capella, ir „Liuosybės
Dainą“ su orkestra.

Ant veidų klausytojų buvo
atspindis kokių tai nepaprastų
jausmų, girdint tą visą, kas
atsibuvo jų akyveizdoj. Tai
buvo muzika ir dainos, ką pir-
mu-syk šioj svetimoj padan-
gėj prabilo į lietuvius lietuviš-
kai. Sugaudziant tonams į-
zangoj Serenados, kurią dai-
nuoja Sabukas, koki tai neže-
miški jausmai saldžiai kutena
širdį, kaip lygiai ir varijacijos
įvairiose pozicijose ir tonacijo-
se, zaidziant „Dudą“ — kalbė-
te-kalba lietuviškai į klausy-
tojus.

Publika buvo užganėdita, tuli
stebėjosi tokiems „prajovams“
ir sakėsi, kad kaip gyvi tokio
vakaro nematė. Šokiai ir ba-
lius tęsėsi iki gaidžių, o muzi-
kantams zaidziant ant permai-
nų ir „Klumpiakojį“, ėjo šok-
ti net ir tie, kurie dar kaip į
Ameriką atvažiavo buvo nešo-
kė, o jaunimas, neatsidžiaug-
dami ir išreikšdami savo dė-
kingumą, padovanojo p. Pe-
trauskui puikų bukietą rožių,
už parašymą tokių smagių šo-
kių.

Su maršu pereinant ir beai-
dziant Marselietę, vakaras tapo
užbaigtas.

Lai didžiuojasi lietuvių tau-
ta, turėdama tokį genijų, kurs
kelia iš kapų tautos dainas,
puoždams puikiais rubais
savo švelnias harmonijas ir
stengiasi paskleisti po minę,
idant jos paliktų nemirtinoms.
Norint tuli iš lietuvių ir lankę
augštesnius mokslus dailos
(muzikos), vienok kur jie?
Prasmego kur užkampiuos, nu-
sivijo karijerą... O gal ne-
turėjo įkvėpimo; bei tos galy-

bės, idant per tonus muzikės prakalbėti į minę. Mikas Petrauskas yra tuom genijum, kurs pirmas apsireiškė savo tautai turįs galybę atidaryti užkerėta dainų skrynelę. Muza dailos-dasilytėjo Jo lupų per sapną, suteikdama įkvėpimą ir liko jis dainium muzikų. Žodžiai tulo mūsų rašėjo at-rado atbalsį Jo širdy: „Klausykie senų-senovių aidus, ką tvoskia nuo mūsų žemės, pro-senių jausmus pajauskie ir kraukie viską širdyje... Gludumuose girių, skarduose upių, ant senų kapų mūsų prosenių, liudi užkeikti dainų balsai. Nuo tėnai juosius imkie...“

Gabumai kompozitoriški Mi-ko Petrausko yra pastebėtini. Jo muzikoj tuni koki tai užta-veli balsai. Tai girdėtis suokimas verkėjos prie prosenių lauzo; tai garsas trimito, duodančio gaudą; tai suuzia balsai, susivilniuodami bangose saldzios harmonijos, kuriuose girdėt ryliavimas piemenelio, ten pagiryj; tai vėl suduzgia stygos kanklių seno vaidelio-to... Tai tikra muzika, mūsų muzika, kuri savo skambėjimu piešia vaidintuvėj klausytojo gyvus paveikslus mūsų gimtinio krašto-Lietuvos. —

J. N.

So. Boston, Mass. Bos-tono lietuviai kriaučiai dabar vėl pradėjo tverti sąjungą (uniją). Sąjungos visur darbininkams pageidaujamos, bet apgailėtina, kad lietuviai visai nemoka jų sutvarkyti, ir per tai visados liekasi nuskriausti svetimtaučių. Trijs metai atgal čia buvo gana tvirta kriaučių sąjungą, bet buvo valdoma despotiškai, ir per tai griuvo. Įstojimas į sąjungą kaštavo \$25,00, o kartais ir daugias, —tas gana apsunkina vargšus; o sustreikavus vistiek nebuvo mokama jokios pašalpos. Ant galo, nors darbininkai, laike streikų, ir labai gražiai streikavo, nežiurėdami ant pašal-

pos, tai sąjungos sekretorius (lietuvis), susirinkime pradėjo lietuvius gaudinti, sakydamas: „jeigu jūs ilgiaus streikuosite ir neisite į darbą, tai eisite visi į farmas karvių milšiti“, nes, esą sako, darbavietes jau užjėmė streiklaužiai. Teip išgaidinti lietuviai sugrįžo į darbą, kur vienok pamatė esą apgautais, — nes jokių streiklaužių pas darbdavius nebuvo. Tokiu budu lietuviai metė sąjungą, kur jų pinigai iki tam laikui mokami, liko zydu rankose, — nes tuomet sąjungą vadovavo zyda, kurie ir iki šioliai dar sąjungoje tebesilaiko.

Dabar lietuviai siuvėjai rupinasi sutverti savo skirtą tautišką sąjungą, neprigulmingą zydam, nuo liepos 10 d. turi ir savo čarterį.

Bet, kadangi So. Bostono lietuviai kriaučiai laikose neblogiausia ir be sąjungos, todėl menkai kas nori prie sumanytosios sąjungos rašytis, nes bijosi likti vėl nuskriaustais per savo valdininkus, teip kaip buvo 3 metai atgal. Dabar įstojimo yra \$1.00 ir 10 centų mokesčių kas nedėlią.

Todėl, šitokia menka sąjunga mažai gali atgabenti ir nau-dos lietuviams.

H. K. Stankus.

Easton, Pa. Rugs. 12 d. čionai buvo atvažiavęs kun. Milukas parapijos tvertų. Sušaukus vietinius lietuvius į svetainę, kun. M. pasikvietė ir du policmonu — pridabojimui „tvarkos“. Bet neilgatrukus pats pradėjo tvarką ardyti: tuoj be niekur nieko jėmė su pirštu rodyti tai į vieną, tai į kitą ypatą, prašydamas policmonus, kad tas ypatas išvestų laukan. Tyliai ir ramiai visiems sėdžiant, policmonai neturėjo progos nekaltų žmonių užkabinti; todėl, patrepukavę, pasišaipė į viens kitą ir nuėjo į kampą. Tada pradėjo iš publikos atsiliepti į kun. Miluką ne visai lipšnųs kritikoriai.

Šis atšovė, girdi: ką jūs išmanot; da jūs pirma pabaigkit privatišką mokyklą, o paskiaus pabukit 4 metus seminarijoj, tai tada stosit ant mano vietos pamokslus sakyt... Vieni juokės, kiti barės. Padarius naujai parapijai kolektą, metė kvoterius. Suskajčius, kun. M. pasakė, kad visai mažai tesudėję, — nėsą ką nėmislyt apie bažnyčią ar kunigą. Teip ir išsiskirstė žmonės bardamies, — vieni kad parapijos nesutvėrė, kiti, ant kun. Miluko, kad jis lietuvius organizuoja airių vysekupui pasimelzt.

Ten buvęs.

So. Bethlehem, Pa. Čionai yra didelės geležies dirbtuvės, kuriose dirba apie 8000 žmonių. Dirbtuvės dar vis didinasi, bet uždurbiai grečium neina — jie mazinasi; dirba žmonelės po 12 valandų ant paros ir gauna vos \$1.25 arba \$1.50. O jau kaip bendrovės išnaudoja darbininkus kitokiais budais, tai sunku trumpai ir aprašyt. Darbininkai čia labai tamsūs, daugiausia ateiviai iš Austrijos — ungari, slovakai ir tt. Sąjungos darbininkai neturi, todėl bendrovės kaip nori, teip su anais elgiasi.

Lietuvių čionai labai mažai: apie kokius 9 vedusių ir tiek jau nevedėlių. Žiemą da buvo daugiau, bet ant vasaros, kas kur pakliuk, išvažinėjo. Ir kuopos L.S.S. ir A.L.S. vos tik gyvuoja. Žinoma, nepakriks, bet ir neauga.

„Žvaigždė“ pataria lietuviams važiuot į Eastoną apsigyvent, nes — girdi, So. Bethlehemė esą galima gaut gerus darbus. Geras patarimas! Iš Eastono nuvažiuot į So. Bethlehemą jėma dvi valandi laiko ir kaštuoja 30c. Reikia su-prast, kas beliks darbininkui gaunančiam po 1.25! Už 14 valandų darbo, gaus 95 centus. Kun. Milukas tveria Eastone parapiją, tai mat per „Žvaigz-

dė“ nori suvilioti ten kuodaugiau lietuvių sau parapijonų. Bet argi nebegėdiškas neatsi-žvelgimas ant to, kokias kilpas žmonėms siulo!..

P. Berukštis.

Chicago, Ill. Mūsų miesto darbštesnieji vyrukai pradėjo laikyti prakalbas ant gatvių. Viena tokių prakalbų buvo rugs. 24 ant kampo So. 33-rd ir Auburn Ave. Kalbėjo: J. Švirmickas, F. Puskunigis (neseniai iš Lietuvos atvažiavęs), K. Kazokas, J. Šupaila ir A. Siderevyčius. Kalbos buvo apie Rusijos revoliuciją ir apie Amerikos darbininkų padėjimą.

Žmonių susirinko didelis buris, maloniai klausėsi ir buvo užganėdinti. Ne be to, kad nebutų atsiradę priešų,—ypač smuklininkai (saliuninkai), — užsiundė vaikais ir policija. Ši atlėkė, bet rado jau po prakalbų. Sujėmė tik vieną šlubą žmogelį, buk jis kalbėjęs ir kurstęs žmones prie anarkizmo. Bet nieko nepešę ir jį paleido.

Gėda skundikams, o da didesnė gėda valdžiai, kuri neduoda laisvai kalbėt.

J. S. Karvelis.

Paola, Kansas. Miestelis nedidelis. Jokių išdarbysčių nėra, tik du malunai.

Lietuvių čionai da neradau; gyvena: lenkai, vokiečiai ir negrai.

Žmonės gana apsišviestę: skaito pirmeiviškus laikraščius: „Daily Socialist“, „Appeal to Reason“ ir kt. Piesia geležinkelį ir agentai, visur medžioja darbininkų ir žada gerai mokėt; bet atvažiavus teduoda 1.75 už 10 valandų, elgiasi biauriai, ir pabėgt sunku. Uzdirtus pinigus pasilaiko. Ir aš tą ant savęs patyriau.

J. Šupaila.

Naugatuck ir Union City, Conn. Rugs. 25 d. ant Spring

gatvės tapė suareštuotas garsus „tautietis“ už slaptą degtinės ir alaus pardavinėjimą, iš ko darė gerą biznį. Negelbėjo nieko tam „tautiečiui“ nė republikonų garbinimas, nė socialistų niekinimas,—republikonų policija areštavo nabagą ir tiek. *Duoklys.*

Forth Wright, N. Y. Ant šitos salos, vadinamos „Fisher's Island“ randasi vien tik pralobėlių rezidencijos, į kurias vasarą atvažiuoja taukų išplaut.

Yra drutvietė, kur stovi trys raitelių kampanijos. Laikui bėgant pradeda tarp kareivių atsirast ir lietuvių; dabar, kiek žinau, yra 5: du artilerijoje, trys — muzikantai. Vienas lietuvis da ir privatiškai gyvena, ir neblogai verčiasi, nors dirba ilgas valandas. Taigi esam 6 lietuviai ir visi kuone kruvoj.

Perspėju lietuvius, kad ne smylautų pastot į armiją. Čia kareivis yra beveik šunies vietoj.

Laikraščių ateina: „Vienybė“, „Lietuva“ ir „Kova“.

Yra po apielinkes ir daugiau lietuvių, bet jie — vieni pasidavę už lenkus, kiti už maskolius ar prusus.

Vaideliotas.

Ellsworth, Pa. Darbai šiuom žygiu čia eina gerai, dirba kasdien ir užvaro nuo 25 iki 50 dol. per dvi savaiti.

Lietuvių čia yra diktas burelis, daugiau negu 60 šeimynų ir apie 100 pavienių.

Liepos 21 d. čionai susitvėrė tautiška pašelpinė draugystė — „D. L. K. Keistučio Pagelbinis Kliubas“. Šanarių yra jau 30 suviršum. Draugystė žada įkurt knygyną, į kurį parsisiųzdys visus laikraščius.

Buvo mėginta sutvert A. L. S. kuopą, bet da ikišioliai ne pavyko; mat čia lietuviai daugiausia tik ką atvažiavę iš tėvynės, taigi da nesupranta naujingumo organizacijų.

Mot. Gramas.

Wilkes-Barre, Pa. Lietuvių čionai yra daug, bet susipratimas tarp jų eina vėžio žingsniu.

A. L. S. kuopa vos 60 teturi šanarių, ant tokio lietuvių skaitliaus tai tik gėda. O Miluko susivienijimas tarpsta, nors tas tik skriaudą daro lietuviams, nesirupindamas apie jų ašvietimą, bet tik apie klioštorių statymą.

Už tai čionai lietuviai ir atsižymi tamsiais darbais. Stairugp. 31 d. gauja lietuviškų latrelių susirinko ant Blackman pečės, pasigavo „bedievi“ ant gatvės ir akmenais jam galvą suskaldė; 3 piktadarius sugavo, o da kili slapstosi. Pridursiu, kad tie piktadariai — tai „tikri katalikai“.

Netikras Katalikas.

Brooklyn, N. Y. Rugs. 1 d. buvo vestuvės P. Kubiliaus su A. Rakuniutė. Svodba — gyva tamsybių gadynės liekana — nors „akis už akį — dantis už dantį“ jau nelošta — praslinko be kraujo, bet — „prisipilta lyg į dvikartę“, „pašumyta“ ir viskas.

Regėdamas kaip išdidžiai eikvojasi ant niekų, pamislėjau: „o gal kas kvoterio — kito ir ant gero nepasigailėtų“. Ir paprašiau, kad pajustų gadynę ir ištiestų rankas mūsų iš egiptiška — maskoliškosios nevalės vadams — kenčiantiems revoliucionieriams. Ir ką? Kaip navatna! Sugyvenime, tai ponai, valdonai ir kunigai taso už nosų ir dieną ir naktį, o jie nė lupų nemočia atvert. Bet kaip tik prabilau apie revoliuciją ir kankintinius, kokią permėina!... Sušuko: „neduosim, neduosim“. Ypač jaunavedžiai, kurie, rodos turėtų pradėti gyvenimą gražiau, siu pavyzdžiu. Vienok visgi užmanymas neliko „balsu tyruose“, — radosi išmintingesnių, kurie kiek išsigalėdami dėjo. Viso surinkta 3.20, ką čia prisimėnu ir prašau perduoti L.S.D.P.

V. Ainauckas.

Savitarpinio lavinimosi instaugos New Yorke.

(Užbaiga).

III. Vieši darbai.

New Yorke liaudies Instituto, antraisiais savo gyvavimo metais jau nebeprisikakino vienu tikta viduriniu darbu — darbu savitarpinio švietimosi ir lavinimosi; aulinkui pasirodė reikalingu darbu ir po visuomenę. Todėl neilgai trukus Instituto įžengia į viešą dirvą, pradeda užsijimti visuomeniškais reikalais, ypatin-gai įstatymų davimo klausimu. Per visą sezoną savo darbų — nuo lapkričio iki gegužio — Instituto nuolatos stovi prisidūręs prie šios valstijos legisliatūros (Albanoje*), ir tēmija į visus naujai sumanomas valstijai įstatymus; nepraeina pro šalį Instituto neužmatyti nė smulkų įstatymai paduoti aldermanų surėdymui, nė stambesnieji įnešami Vašingtonan. Visi sumanytieji įstatymai, kurie glamonėja liaudies reikalus — yra Instituto paremiami ir paagituojami; viskas kas žmonių reikalams yra priešingu, yra atspiriama ir kritikuojama; tas darbas esti daromas paties Instituto, o kartais yra visur sušaukiama vieši minių susirinkimai ir aiškinama naujai sumanytų įstatymų naudingumas. Šitoje linkmėj Instituto veiklumas siekia tolimes ribas, ir New Yorke liaudis visumet tokiuose atsitikimuose žiuri į Institutą, kaip į savo aukščiausį tribuną (— teismą). Daugelis sumanimų, glamonėjančių plėšikų reikalus, tapė atmesta; tą padarė po Liaudies Instituto priežiura sušauktos minios, kurios tokiame atsitikime pakelia vienbalsį protestą, arba sau naudingus sumanymus vienbalsiai paremia. Tokie vieši darbai dabar prasidėjo ir apielinkiu miestuose, prisiziūrėjus į Liaudies Institutą.

IV Teatrai.

Čionai einasi ne apie tą, kad Liaudies Instituto rengia teatrus, bet apie tam tikrą Instituto „Teatrų organizaciją“. Tas yra teip: Instituto sumanė, kad geru daiktu yra pranešti visuomenei kokie toje ir toje savaitėj New Yorke teatrai vaidina gerus dramatiškus veikalus. New Yorke teatrų yra didelė daugybė; bet jie brangūs, — darbininkas, norėdamas ką gero ir pamokinančio pamatyti, turėtų eit kas vakaras į kiekvieną teatrą. Bet per ša savaitę šėšis netikusius aplankęs, gal septintą labai gerą apleis. Prieg tam, argi gali darbininkas kas vakarą po teatrus vaikščioti? Taigi Instituto prikalbino įvairių luomų atstovus: nuo viešų mokyklų, organizuotų darbininkų, kušigų, kolionijų, krautuvninkų, literatų, muzikantų, meno ir tt. Sie atstovai išrinko iš savo tarpo penkias dešimtis apsišvietusių ir sumanių ypatų — komitetą ir jam pavedė darbą. Komitetas susinesė su įžymesniais New Yorke teatrais, kurie prizadėjo kas savaitę iš anksto informuoti: ką tuomet ir tuomet statys ant scenos. Žinant, ką statys, komitetas peržiuri tuos veikalus, persitikrina, kas yra gera, o kas toščia. Ir — darbas atliktas. Dabar tik apskelbia savo organe (kurį sezono laiku kas savaitę leidžia), kokie teatrai, kuomet statys gerus veikalus. Štas skyrius tapė suorganizuotas da tik kelis mėnesius atgal, bet prie jojo rašosi pastebėtinai sparčiai įvairios įstaigos — dabar siekia į 1.100 įstaigų, ypatų prie „Teatro organizacijos“ yra jau suviršum milijonas. Vėliausiam laike prisidėjo „Bell Telefono“ bendrovės darbininkai — 5.000 merginų. Aplinkiniai miesteliai, kurie prie Instituto atsišaukia, irgi gauna informaciją. *) Albany, tai New Yorke valstijos gubernatoriaus sėdėnė ir valdška pilis.

jas. Pagaliaus priklausantiems prie Instituto „Teatry organizacijos“, tikėtai pigesni.

V Muzika.

Iš muzikališkosios pusės Institutas darbuojasi bendrai su savo broliška draugija — kuri per Instituto parėmimą ir užgimė — minėtina, „Liaudies Simfonijos Koncertų Sąjunga“ (The People's Symphony Concert Association). Per tą Instituto sąnariai pasirengia simfonijų ir šiaip muzikos koncertus už pačią galimą kainą. Neperseniai Institutas paskyrė „Muzikos Komitetą“ susidedantį iš muzikos žinovų. Šis komitetas rengiasi ant ateinančių metų padaryt sątarvę su muzikališkais draugijomis, taip kaip ir „Dramatiškas Komitetas“ susitarė su teatrais.

VI Draugiški klubai.

Vos tik pradėję savo veiklumą, Institutas pagimdė mintį apie įkurimą tam tikrų draugiškų namų, kur darbininkai galėtų laisvomis valandoms susirinkti. Ir reikia pripažinti, kad čionai Institutas išrišo vieną iš painiausių ir sunkiausių klausimų. Nunai Institutas turi puikų klubo namą, svetingai žvilgantį po No. 348 East 15th Str., priešais Snyvesant skverą. Pustrečių grindžių tame klube kas vakaras esti užimta per Instituto šaką, sąnarius draugišką klubo po litara „A“. Sąnarių šis klubas turi apie 350, iš kurių — vienas trečdalis moteriškų. Ir tas klubas taipgi varo draugiškai apsišvietimo, pasigelbėjimo ir lavinimosi darbą. Jame sąnariai — daugiausiai iš vargingosios Rytinės New Yorko Sryties darbininkai — randa sau malonią užėigą ir prieglaudą. Kadangi prie klubo priklausė abiejų lyčių ypatos, tai neretai įvyksta sutuoktuvės. Ne-

seniai čionai susitvėrė didelė dramatiška kuopa ir pastatė ant savo scenos dvi itališkas operas: „Ir Pagliacci“ ir „La Cavalleria Rusticana;“ pastebėtinai bykliai atlošė. Panašiai kuopa neseniai buvo sutverta ir Brooklyne ant East 15 str., kuri taipgi puikiai bujoja, — turi jau apie 75 sąnarius.

VII Piliečių Rateliai.

Institutas sparčiai jungia jaunuomenės ratelius, su tikslu įkvėpt jauniems žmonėms guodoną savo pilietišku tiesų ir priderantį jų sunaudojimą viešame gyvenime. Čionai nuolatos yra laikomos lekcijos apie pilietystę, eina diskusijos apie piliečių problemas, tyrinėjasi piliečių sąlygos ir energiskai svarstoma, kaip jaunuomenės sąmonė reikia geroje, pilietiškoje dvasioje išauklėti. Sąnarių skaitlius rateliuose aprubežiuotas, — paprastai nuo 15 iki 25 ypatų. Tuli jų jau nuveikė gana svarbius dalykus.

VIII. Vaikų Klubai.

Dienos laiku susirenka apšėčiai vaikiukų ir mergaičių į Vaikų Klubus, kur studijuojama pirmiausiai miesto istorija, paskiau — tautos istorija ir abelnė; pagaliaus jau ir čionai yra duodamos lengvos lekcijos pilietystės tiesų. Suprantama, čionai reikalingi pasišventę mokytojai; ir ant kiek tokių ypatų atsiranda, ant tiek sparčiai dauginasi ir Vaikų Klubai. Kiekvieno klubo sąnariai yra pratinami, kad jautųsi save esą Instituto dalimi, didelės brolių ir seserų šeimos sąnariais; ir taip jau jie yra nuo mažystės junkinami mylėti žmones, guodoti laisvės idealus, pasišvesti vieni dėl kitų. Grečium tų klubų dar yra moterių klubai, kuriuose jos laiko reguliariškus posėdžius ir svarsto įvairius švietimo ir vaikų auklėjimo klausimus.

Salimais viršui aprašytųjų klubų, kuopelė iš Liaudies Instituto veiklesniųjų sąnarių sutvėrė taip vadinamą „Liaudies Instituto Lygą“. Šios lygos veiklumas skiriasi nuo klubų ir turi jau abelnę pobūdį. Taip, kaip kiekvienas „Piliečių Ratelis“ varosavodarbą mieste po savo srytis, tai Lyga prižiūri tokį darbą po visą miestą ir vadovauja pačius ratelius. Nors da tik vieni metai tėra, kaip susitvėrė, vienok jau nemažai gero tarp žmonių padarė.

Įvairios Instituto kuopos jungiasi į federaciją; nuo kiekvienos kuopos yra išrinkti atstovai, kurie sutveria vyriausią „Piliečių Tarybą“. Tokiu budu kiekviena kuopa praneša visomssavo veikimus ir reikia, viena kitą pasigelbsti.

Per darbavimosi sezoną — nuo lapkričio iki gegužio — Institutas išleidžia savaitinį laikraštuką, kuriame buna patalpinta įvairių straipsnių apie svarbiausius kasdieninius atsitikimus, apie karštuosius klausimus, taipgi skelbiasi paties Instituto reikalai beje pranešimai apie tuleriopos jojo šakų veiklumus.

Visai neseniai tapė Institute sumanyta — įvesti kokį nors budą apsergėjimui sąnarių gyvasties ir turto, — tai yra sutverti įvairių luomų agenturas. Sumanymas veikiai tapė pradėtas vykinti, — pirmiausiai Institutas sukviėtė pajurio darbininkus, irkluočius, krovėjus, inžinierius, etc. Iš jų sutvėrė sąjungą, vardu: „Liaudies Instituto Jureivių Lyga“. Dabar šioje sąjungoje yra apie 38.000 sąnarių. Grečium savitarpinio susišelpimo, tokios sąjungos pilniavos ir savo ekonomiškios reikalus. Taip, ir pirmiausiai buvo jureivių įvairios kuopelės susitvėrė, žinojo kokios yra blogos sąlygos vieni pas kitus ant garlavių — vienok nebūdami sustvėrė į

centrą — niekuomet neišdrįso keikalaut savo buvio pagerinimo, — vos žodį tarus, garlavių savininkai tuojaus pavarydavo drasesniuosis nuo vietos; o tuščią vietą greitai užjimdavo kiti. Visai kas kita yra dabar: savininkui atstacius be priežasties jureivį, visa sąjunga tuo dažino, ir netik nieks nenori užjimt savo draugo vietos, bet dar tokį garlavių visi boikotuoja.

Panašias sąjungas Institutas organizuoja ir kitose darbo bei pramonės šakose. Ateityj tas atneš didelius ir brandžius vaisius.

Trumpai pasakius, Institutas užsijėma ne viena kokia šaka žmonijos gyvenime, bet jis drąsiai sutinka ant kelio kiekvieną liaudies reikalą ir stengiasi jį išrišti su nauda žmonėms. Prie Instituto galima pritaikinti seną lotynų priežodį: „kas rupi visiems, tas ir man“. Jo veiklumo laukas vienvalios platinasi, suprantama — ir platinsis, iki kol Institutas gins liaudies reikalus ir iš tikro žmonijos labai darbuosis.

* * *

Lietuviai! Argi negalėtum ir mes nors dešimtos dalelės tokio darbo atlikti? Galėtum, tik reikia noro, reikia pradėti žiūrėti į žmones, kaip į brolius, kaip į pačių savęs dalelę.

Lietuviai! Mūsų Amerikoje saujelė tėra. Bet, jeigu iš geros valios nesigriebsime prie tikro darbo, ir ta saujelė bus išbarstyta po tarptautišką šiuokšlyną, — nesakau tarpu aukščiau pakilusių svetimtacių, nes mes dėlei savo pakrikimo ir nemitrumo vis tarpe pačių žemiausių gaivalų trinamies ir nykstame. Ar duosime įvykt tam baisiam „jeigu“?

Dirbkim, vienykimės, kilkim!..

Vargomatis.

Plėšikai.

„Sutik drąsiai plėšiką ir neduok jam progos užpuoti iš nežinių, — tai yra patarimas „Medical Journal“ redaktoriaus, jo įžengtiname straipsnyje. Kiekviena liga yra plėšiku, visada yra gatava užpulti ant mūsų kuno, vienok geras atsargumas lengvai jai pasipriešys, neduos jai progos. Jis patėmys ypatingus priklumus, silpnumą, pagynimą, nupuolimą apetito, galvos skaudėjimą; jis nesijaus gerai. Tada tai laikas umai kambaryje, neperžengimas saikos rubežių valgyme ir gėryme ir retkartinis naudojimas Trinerio Amerikoniškojo Elikyro Karčiojo Vyno, geriausio augmeninio sustiprinančio vaisto, kiekvieną padarys stipriu, sveiku ir linksmu. Žinoma, jog Trinerio Amerikoniškas Elikyras Karčiojo vyno turi specialią ypatybę aut silpno skilvio ir bejėgių žarnų, taip pat, jog jis sudrutina šiuos organus, įveda į atsakančią veikmę, jog jis išvalo kraują ir suteikia pajiegą kunui, jog jis padaro nervus ir raumenis stipriais, ir jog jis naudingas visokiuose negromuliojimo nesmagumuose. Gaunama aptiekose. Jos. Triner, 799 South Ashland Ave., Chicago, Ill.

Gryčumas užtvirtintas U. S. Serial No.

GRAMATIKA
angliškos kalbos.

su ištariu kiekvieno angliško žodžio lietuviškai, kaip tai: *beast* (byst) *zveris*; *eight* (eit) *aštuoni*; *eye* (ai) *akis* ir t. t.

174 psl., su prisiuntimu - \$1.25

Naujas Budas

išsimokinimo gražiai lietuviškai rašyti, be pagalbos mokintojus, 24 psl., su prisiuntimu 10 ct.

Pinigus reikia siųsti per „Money Order“ ant šio adreso:

Vaikų Draugas arba kaip išmokyti skaityti ir rašyti be mokintojo. 220 abrozėliai parodo žodžius druko ir gražaus rašto. Rašto žodžių yra 285. Pysl. 64. Su prisiuntimu 15c.

P. MIKOLAINIS,
P. O. Box 62 New York City.

NAUJOS KNYGOS

gaunamos „Vienybės Lietuvos“ redakcijoje.

Revoliucijos Dainos	10c
Vasaros Rytas	8c
Socijalistai ir Masonai	5c
Ar gali rinkti žmonės sau kunigus	10
Papasakojimas iš Prancūzų revolucijos	12c
Kaip kunigas virto social-demokratu	7c
Valna arba karė	5c

Lietuvių Laisvės D-tės susirinkimas.

Plymouth, Pa. 20 dieną Rugsėjo (September) nedėliuje 3-čią valandą po pietų. Susirinkimas atsibus p. Macevičiaus salėje, 136 Main st, Plymouth, Pa.

Malonėkit visi draugai prisiti ant susirinkimo, ir kurie norit prigulėti prie mūsų draugijos; maloniai užprašomi prisiti.

Užkviečia Komitetas.

Patarimas surauktak-čiams.

Jei tavo, skaitytojau, kakta raukiasi nuo liudnumo, tai paklausk ką rašo poetas savo „pilozopiškai-daktariškose eilėse“:

Nors labiausia bus kakta

Nuo liudnumo suraukta,

Tuo jį išsitaitys,

Jei kas DILGĖLES skaitys.

Sitas geriausias vaistas nuo kaktos suraukimo kaštuoja tik 1 dolerį per metus, ir gaunata kas mėnuo šviežias „Dilgėles“ (neuzilgo jos bus dikčiai padidintos). Tuojaus dėkit dolerį į registruotą laišką, arba išpirkit „Money Order“ ir siųskit šiuo adresu. „Dilgėles“, 1418 So. 2-nd str. Philadelphia, Pa.

Pajieszkojimai.

Pajieskau lietuviu gerai mokančio barzdas skusti. Darbas ant visados. Norenti, kreipkities ant šio adreso.

John Bernoth

105 Band st.

Elizabeth, Port. N.J.

Pajieskau savo brolio Juozo Zemantaucko. Suvalkų gubernijos, Vilkaviškio pavieto, parapijos Virbalio, kaimo Staničių. 7 metai kaip Amerikoj. Aš Ona Zemantauckiute.

Adresas toks:

Juozas Szniipas

236 Popler st.

Wilkes-Barre, Pa.

„Dziennik Ludowy“

vienatinis lenkų darbininkų dienraštis, prekioja metams 8 dol., puosei metų 1,50. Adresuok:

627 Milwaukee ave. Chicago, Ill.

In 7 dienas per marias

Parduodu Latvokortes, stundū pinigus ir daivernastes į visas duls svieto.

Parduodu Lalkrodėlius, lenclugėlius, Ziedus mašinėlias gromatome druknot \$4 iki \$100.

G. J. JESZMANT,
171 N. Main st. PITTSBURGH, PA.

Aukos revoliucijai.

Brooklyn, N. Y. Kubilių svodboj, revoliucijai aukavo: A. Andriukaičiūtė 75 c.; M. Bakunas 50 c.; V. Ainauckas, J. Andriukaitis, D. Liutkevychius, V. Dabkevychius, P. Pėkis, A. Gudas ir J. Lieponis po 25 c. Ir da dvi ypatos po 10 c.

Vieno \$3.20

Aukos kankiniu.

Aukos kankiniams išsiųstos visos Europos kankinių komitetui („V. L.“ No. 27) \$156.00.

Eikite ir pamatykite!

Visi girdėjote apie revoliuciją, visai jums apie ją pasakoja ir jūs patys visai apie ją manote. Daugelis iš jūsų kalba, arba nors mislina, kad revoliucija kelia išdykėliai-studentai, sukčiai-zydai, arba koki vagis ir valkatos; kad revoliucija — tai plėšimas svetimų turtų, užmušinėjimas nekaltų žmonių ir skriaudimas beturių, arba kaip tankiausia kalbama, griovimas švento tikėjimo ir persekiojimas tikinčiųjų ir t. t.

Bet jei norite arčiau pažinti ir teisingai persitikrinti kas tai yra revoliucija, dėl kokių priežasčių ji kyla, kas ją kelia, koki yra tie revoliucionieriai ir kaip ir už ką kovoja — tad ateikite į Lietuvišką svetainę Tautiškojo Namu 101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y. 28 Rugsėjo (Sept.), Subatoj, 8 val. vakare, o pamatysite revoliuciją su jos priežastimis, vargais ir nelaimėmis, o teipgi revoliucionierius pasišventusius dėl žmonijos labo ir atiduolančius savo gyvasti už pagerinimą kitų buvio. Revoliuciją parodys.

Teatrališkas perstatymas su dainomis. Bus lošta drama trijuose veikmuose Paskutinė Banga. Parašyta Br. Vargšo.

Fo perstatymo Balius, skrajantis pačtas ir daug kitokių pasilinksminimų, kurie trauksis iki vėlybam laikui.

Įėjimas su drapanų padėjimu tik 25 centai.

Visus kuoskaitlingiausiai užkviečia 19 kuopos L. S. S. Komitetas.

Unijos sąnarių priderystė.

Jie neturi tikėtis kad unijos višnininkai atliktų visą darbą.

Mūsų vietaučiai, dirbanti anglių kasyklose, ne visados teip buvo užsiganėdinę iš darbo sąlygų ir uždarbių, kaip jie dabar yra. Daugelis dar ir dabar ir geresnės mokesies ir trumpesnių darbo valandų, ir mums rodosi, kad jie privalytų gauti vieną ir kitą. Bet darbininkai, kurie keletas metų atgal uždirdavo daug mažiau, ne kaip jie dabar uždirba, turėjo didelę priežastį būti neužganėdintais anų laikų uždarbais ir daugeliu kitų dalykų.

Vienok jei unija jiems būtų neprigelbėjus, jie turėtų dar ir šiandie tuos pačius uždarbius.

Jie patys nieko nebūtų padarę. Kiekvienas darbininkas, kuris skudėsi ant „bosų“, buvo paojuje, kad jį pavarys nuo darbo, ir teip jie kenėjo nesiskųdami, kol neasirado unija, kuri juos išgelbėjo.

Viena pažymi pasekmė mūsų vietaučiams apleidusiems kietosios anglies uniją, yra ta, kad juos pamažu pradeda niekinti ir skriausti bosai ir formonai. Tie žmonės zinodami, kad kas nepriguli prie unijos tai negali prie jos nė šauktis nors su juom ir blogiausiai bosai apseitų, pasinaudoja iš to tukstančiai būtų labai nesmagių mainieriams.

Mūsų tikimės, kad kelias ateinančias savaites mūsų vietaučiai, kietosios anglies mainieriai vėl jims skaitlingai atgal rašytis į uniją. Daugeis iš jų išstojo iš jos pernai, arba kad nereiktų mokėti jį mėsinių,

Vienok dabar unijos tyrai nutarė duoti mažumą laiko, kad jie užsimokėtų ir grįžtų prie unijos, o jeigu jie to nedarys, tai prigulinti prie unijos neapsijims su jais dirbti.

Po mirties.

(Tąsa.)

Tuojau raktą įkišo į skylę ir apuko, kokį porą sykių ir pradaręs Petras dangaus vartus iškišo savo ilgąją nosį pažiūrėti, ką čia atvilko.

— Leidi!? — paklausiau.

— Teip. Eikite.

Maną angelas nusijėmė nuo pečių ir išvystavęs įmetė per vartus. Bešvytuojant taip persigandau, maniau, kad išsprusčiau iš rankų angelo, tai kad tikščiau, kad nė kaulų nesurankiočiau.

Greitai atsistojau ant kevalo, kurį vadino dangum.

Permetė Petras akimis, jo akise galėjau užtėmyt puikybės apsireiškimus,

— Kur gyvena Kristus Nazarėnietis?

— Ve, — parodė su pirštu ir tarė: — eik tiesiai tuomi keliu, kokius tris varstus, pasiskui pasisuksi po dešinei ir pamatysi jo namus.

— Ačiu.

Palenkiau galvą ir nuėjau besidžiaugdamas,ėjau ir su atydzia žiūrėjau į tąs taip nuo seniai neapsakomame gražume perstatytas man dangaus pievas.

Nė taip labai kas nė ko: „kaip danguje taip ir ant žemės“, o taip man kunigai buvo įgyrė! Žinau, tai jie pinigų norėdami tą darė.

Truputį pakreipiau atyda į dešinę pusę ir pažvelgęs pamačiau uamą Kristaus Nazarėnietio. Pažengęs, kiek smarkiau, jaučiausi su visu arti ir pamačiau ant kiemo su ilgais lig žemės švarkais, kaip senovėje dėvėdavo, apsi- rengęs vaikščiojo senis; kaip vėliau patyriau, tai buvo šventas Juozas globėjas Nazarėnietio.

— Čia gyvena Kristus iš Nazareto!? — paklausiau.

— Teip — tarė pasukęs savo žilą, kaip vėtyklę, barzdą.

Tuojau įėjau į namą Kristaus ir nusizeminęs pasveikinau; teipgi pasveikinau švenčiausią Mergę — Jo motiną.

— Tu esi tas žmogus, kurs platinio dorybės, meilės, laisvės ir dorybės idėją!?

— Teip — atsakė Kristus.

— Tu kelei numirėlius, numirusius dvasioje, o tie žmonės, kurie apsiskelbė Tavo idėjos sąjūninkais elgiasi visai priešingai: jie nekalia numirėlius... bet užmuša juos; jeigu kuris apsiskelbia gyvu, tą vadina prakeiktu! Tu auklėjai dorybę ir meilę, o jie garbina piktybę šventinyčiose tavo! Tu išvarei pirkliaus, kad nepavertų Dievo namų į latrų urvą, o

tie, kurie apsiskelbė Tavo įpėdiniais — mainikauja Tavo garbę ant aukso. Jie paveldę žmonių protą, pavertė šventinyčią į dvokiančią prekyvietę, ten garbinama tamsybė ir naugė.

Kristus tylėjo ir rimtai klausėsi, Jo akise galima buvo užtėmyt pagiežą ir gailestį, o lupos Jo, tarsi norėjo sakyti: „Atleisk“ jiems, tėve, nes nežino, ką darą.

Tuom tarpu švenčiausioji Mergė atnešė išvirus dangišku valgių ir padėjusi ant stalo kvietė valgyti. Mudu pradėjome ragauti. Man ypatingai norėjosi ne tai valgyti, bet paragauti, kokie tie dangiški valgiai!

Atsiminiau, kaip ant žemės gyvenau, tai kunigai sakydavo, kad laimingieji valgo dangnose kuną Kristaus. Neteisybė, neteisybė! Aš su Kristum šnekėjau, kaip aš jį valgysiu?!

Valgėme mės paprastus valgius, kaip „danguj, taip ir ant žemės“, tai yra buvo: duonos, surio, sviesto — visko.

Bevalgant per langą pažvelgę pamatėm atėinant su ilgu, iki kelių razančium artoją — Izidorių. Kasžin kaip jam ten atsitiko, kad jis koją įsikėlė į tą savo razančių ir parpuolęs kniupščias susigrudo nosį...

Kaip pradėjome mės visi per langą žiūrėdami juoktis.

— Ką norit, jis per daug dievotas — tarė besijuokdamas Nazarėnietis.

Dabar aš užsimaniau eiti pasivaikščioti dangaus karalystėje. Man labiausiai tas Abrahamas, kuris ant kelių laiko laimingųjų vėles. Ant žemės da gyvas budamas, manydavau, kaip ten gali sutilpti visi ant tų kelių.

Pasiprašiau angelą ir atsiveikinas išėjau. Ėjome per laukus ir pievas; vis išrodė „kaip danguj, taip ir ant žemės“. Ant galo pasidarė man pikta — sutingau.

— Kur tas Abrahamas su savo keliais? — paklausiau žiūrėdamas į angelą.

— Ten — aname gojuje, — parodė su pirštu.

Gojus, teisybė, iš tolo atrodė gražus. Pamačiau per tarpmedžius didelę, didelę, kaip šieno kirtimas barzdą; numaniau, kad tai gali but Abrahamo.

— Tai ten Abrahamas!? — paklausiau.

— Teip, — palingavo galvą.

Arčiau priėjęs supratau visas gndrybes... Sėdėjo Abrahamas ant didelios, didelios kėdės, o ant jo kelių uždėta ilga, gal but nuo pūsės varsto, stora lenta, o ant jos buvo sutuopę laimingieji.

— Che, che, che, — nusijuokiau ir prašiau, kad manę vestų laukišan to dangaus.

Privedė prie dangaus vartų ir paprašė Petro, kad atrakintų, tas į manę šnairiai pažvel-

Isz visur.

Paryžiaus laikraščiai iš kur pastvėrė paskalą, kad Vokietijoj gyvenantieji lenkai susitarę nudėti savo ciesorių. Įdomu tas, kad tokį lenkų suokalbi susekusi ne vokiečių, bet rusų policija, kuri Varšavoje buk pakliudžiusi į savo rankas suokalbininkų laiškus ir šifrotus telegramus. Tie ant Vokietijos ciesoriaus galvos kerštuoliai gyveną Kriokavoje ir Lemberge. — Ar ne bus tiktai vaisius paskutiniojo pasikalbėjimo tarpu caro ir kaizerio? Rusų policija labai guvi ant padarymo įvairių „suokalbių“, kad tik paskui jimt progą smaugimui revoliucijinio bruzdėjimo.

Šiaurinės Uliandijos didmiestyj — Amsterdame, rugp. 25 atsidarė anarkistų kongresas. Amerikos anarkistų vadas, Emma Goldman, atidarant kongresą pasakė, kad ji atgabenusi karštus pasveikinimus nuo visų Amerikos anarkistų, pradėdant nuo San Francisco iki New Yorkui. Priminusi, kad minių laisvė šiandien tėra ant popieros, ji ragino sutvert tarptautišką anarkistų organizaciją, nes nuo socialdemokratų neesą jokios vilties... Kalbėtojai kritikavo Haagos santaikos konferenciją ir tarptautišką socialistų kongresą Stuttgar-te, — jie sakė, kad pirmoji — tai esanti sueiga sudrutinimui karių, o antrasis — sutaisymui beprasminių rezoliucijų talpinančių tukstančius žodžių. — Ką anarkistai padarys be rezoliucijų da duosis irgi matyt, nes iki šiolai nesimatė. Jie patys pradeda eit organizuotų partijų keliu, nes ragina sutvert tarptautišką organizaciją.

Kaip zinome, Prancuzijoje valstija algu kunigams jau nebemokės. Sistema pasirodė

gana neblogo ir patiems dvasiškiesiems išganinga. Dabar dideli burliai kunigų Paryžiuje susijieškojo sau atsakančius užsijėmimus, kuriuose ir dirba po mišnių, pelnydami pragyvenimą: vieni užsijėmė buchalterija, kiti automobilių ir dviračių taisimu, kiti pardavinėja siuvamas mašinas, taiso laikrodžius, kala žiedus, siuva, užsijėmė chemija, dirba kupertas, teploja, lipdo, jėmė fotografijas, augina naminius paukščius ir tt. Žodžiu sakant užsijėmė produktyviškuoju darbu ir tuomi atneša draugijai naudą. Sau nauda ta, kad nebereikės kasmet važinėti į šiltuosius vandenis atsikratyti nesveikus sutukimus.

Ant Japonijos užėjo dideli nuo lietuvių tvanai. Visai netikėtai pakilę vandens iš upių ir pelkių apėmė didelius žemės plotus; tulose vietose pasinėrė potviniuose čieliai kaimai.

Nauji raštai.

„Visas svietas. Žemė, kalnai, vanduo, upės, žmonės, miestai. Kaip turėtumėm miestai.“ Sutaisė ir išleido P. Mikolainis. Tilžėje. 1902. Pusk. 156. Kaina 20 kap.

„Dangaus aukštumas ir žmogaus senumas. Anykščių šilelis ir daugelis naudingų žinių.“ Sutaisė ir išleido P. Mikolainis. Tilžėje. 1903. Pusk. 149. Kaina 20 kap.

„Trachoma arba sergekite akis. Prie šviesos.“ Sutaisė ir išleido Š. P. Mikolainis. Tilžėje. 1904. Pusk. 100. Kaina 15 kap.

Visos trys aukščiau paminėtos knygutės yra perspausdiniai iš „Naujo Kalendoriaus“, kurį P. M. metais 1902, '3 ir '4 — išleido.

gė, o lupose, tarsi matėsi žodžiai: „Ko jūs dabar fokie neramūs?“

Mano angelas išlindo per vartus, ir pajėmė manę ant savo pečių; liepiau nešti žemyn.

— Kur nešti? — paklausė.

— Dabar nešk į pragarą — atsakiau ir išsijėmęs iš kišenės užsivuosčiau tabako, kad neužmigčiau.

Na ir keliavau taip, besizvalgydamas per dangaus skliautus. Mačiau visas ant žemės buvant matomas ir nematomas saules ir žvaigždes; žodžiu sakant, mačiau visas planetas ir kometas. Visos jos taip plaukia skliautuose dangaus, kaip kad zertum žirnių saują, ant žemės budamas į aukštą ir jie užsilikę ore raitytųsi pro vienas antrą.

Ugi pažvelgiau žemyn ir pamačiau juodą didelį plotą...

— Kas ten? paklausiau angelo.

— Ugi pragaras — atsakė.

Atkreipiau visą atydžią į tą taip nuo seniai man baisiai perstatytą vietą. Da aukštai budamas pamačiau pragaro dideles geležines duris, ant kurių sėros žerinčiomis raidėmis buvo matytis užrašas: „Rusija, kvailybė — pragaras.“

Tas ant durių užrašas man labai keistai išrodė: supratau, kad kvailybė ir baisybė, tai yra pragaras.

Nutupė šale tų durių angelas ir aš nulipau nuo jo, o nulipęs įsakiau, kad palauktų manęs, kol sugrįšiu apžiūrėjęs pragarą.

— Leiskit! — sušukau duodamas su penčeką į pragaro duris.

Tuojaus viduryj pasigirdo staugianti viesulai ir atsidarė durys...

Atsibėgėjau ir šokau į pragarą, o išokęs taip ilgai žemyn puoliau ir jau maniau, kad užsimušiu tiksdamas į geležinį pragaro grindinį, bet velnias sugriebė už kojos ir nutūbdė.

Pasiprašiau velnio, kad jis manę pavediotų po pragarą; tik man rūpėjo, koks jo vardas, kad persiskyrus galėčiau pašaukti, o nedrisau klausti. Užėjau iš netyčių į užpakalį ir pamačiau ant nugaros prikaltas žalvarines raides, kurios galima buvo skaityti šiaip „Hto“.

— Ką reiškia žodis „Ato“? — paklausiau.

— Pasiuntinys — atsakė velnias.

— Tai jūs esate pasiuntinys!?

— Taip, aš, aš — atsakė Hto.

Ėjova mudu greta, o aš vis žvalgiausi, kad pamatyt ką žingeid aus; bet viskas buvo paprasta; pragaras išrodė, paveikslas, kaip Rusija. Visur matėsi vergijos šmėklos, visur nuožmi valdžia...

Priėjova nedidelį miestuką. Tame tat miestelyj... juodaisiais apstotas revoliucionierius

apsizvalgė, išsijėmė štilieta (durtuva) ir pradėjo:

„Draugai ir draugės — pajuodėliai!... Kam mes klausydami Lipicieriaus kankinamies; jeigu mes neklausytume jo, ką jis mums padarytų?! Ką?! Nieko! Atsisakytume klausyti vienąs, lieptų kitam eiti tą sujinti; bet ir tas atsisakytų. Matytų, kad po vieną neklauso, siųstų buri; tas burs atsisakytų; ant to užsiundytų da didesnį buri ir anas atsisakytų; ir, taip prisivarytų, kad visi atsisakytų! Ką tada darytų. Jo didenybė Lipicierius?! Ką?! Jis tą syk būtų toks, kaip ir visi! Taigi pradėkite lošti neklausymo rolę, tik visi darykim kaip sakiau!“

— Ura! — visi sušuko.

Pabaigė revoliucionierius prakalbą ir lydima juodųjų... nuėjo toliau.

Aplidę tą miestuką išėjova, ir beidami, išgirdome šuvių garsą.

— Kas ten? — paklausiau Hto.

— Gal nori pamatyti?

— Noriu — atsakiau.

Ir tuojaus nuėjau į tą vietą, kur girdeju šaudant, viename gale nedidelio ploto stovėjo storas vyras, kuriam ant kaktos iš odos buvo išpiautos raidės: „Trepov“. Kitame gi gale sustatyta eilė su šautuvais kareivių.

„Ply!“ — sušuko vienas, kuris buvo aprengtas aficeriaus drapanomis.

Ant žodžio pasirodė dumai ir balsas, — tai buvo ypas į pilvą Trepovui. Pilvas pasidarė, kaip rėtis ir visas apteko krauju, bet greitai vėl užako skylės.

Priėjo velnias prie Trepovo ir liepė stiliuot kareiviams, kad nesigailėtų patronų. Velnio liepimą Trepovas turėjo išpildyt ir vėl ypas.

Maniau, — tai jam ne Peterburge!

Paprašė Trepovas gerti, bežiurint velnias atgabeno kibirą verdančio švino; ant kibiro, kuriame buvo Trepovo gėralas, buvo užrašas: „Kazionnoje vino“.

Praziodinę tris velniai įgrudo į gerklę taurę ir užvertė degtinę.

Kaip pradėjo gargaliuoti, rukti, — iš gerklės išsiveržė liepsna, net man pasidarė pikta.

— A, tai gerai jam? — džiaugėsi Hto.

— Gerai pasiutėliui, — priduriau ir aš.

Vėl velniai prisakė, kad lieptų nesigailėti kulku. Trepovas atsiriaugėjo ir kaip dvesiantis arklis papurtė galvą, — mat buvo negardu. Neduodami atsipeikėt, velniai spyrė kad lieptų nesigailėti patronų.

Sliburis.

(Užbaigta bus).

United Labor Partijos Kandidatai.

ANT SHERIFF
John Fallon
Iš Hanover Twp. Sąnarys National Board U. M. Workers of America

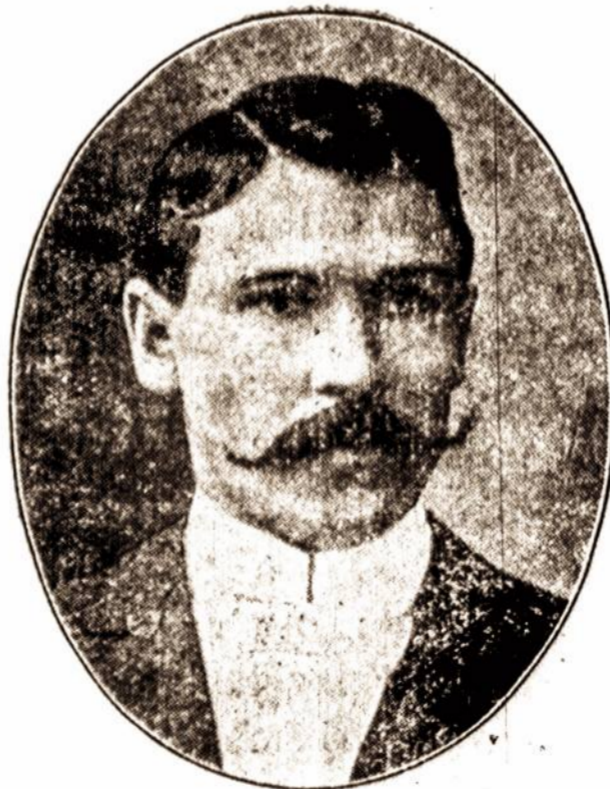
ANT SUDŽIOS
William H. Hines
Iš Wilkes-Barre, Pa.

ANT CONTROLLER
Marten E. Sanders
Iš Wyoming, Pa.
Agentas N. V. D. C. Carpenters and joiners

ANT CORONER
Dr. F. Krajewski
Iš Nanticoke, Pa.

ANT RECORDER
Francis J. McCannaa
Ex sąnarys Letter Carriers Association iš Pittston, Pa.

ANT SURVYOR
James Crrekett
Iš Ross Twp.